

Història Econòmica d'Espanya**2015/2016**

Codi: 102314

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501572 Administració i Direcció d'Empreses	OT	4	0
2501573 Economia	FB	1	2

Professor de contacte

Nom: Carmen Sarasua García

Correu electrònic: Carmen.Sarasua@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisites

Para poder seguir sin dificultad las clases, lecturas y ejercicios que constituirán el aprendizaje de la asignatura es conveniente que el alumno tenga al empezar el curso unos conocimientos básicos de Economía (los que se adquieren en la asignatura de Introducción a la Economía), Historia Contemporánea y Geografía.

Objectius**Contextualització**

La asignatura Historia Económica de España (HEE) pertenece a la materia "Historia", propia del Grado de Economía impartido por la Facultad de Economía y Empresa. En concreto, HEE forma parte del bloque de asignaturas de formación básica y obligatorias de 1er Curso programadas en el grado de Economía (60 créditos ECTS).

La finalidad principal de este primer grupo de asignaturas es proporcionar a los estudiantes los conocimientos y las herramientas analíticas y metodológicas básicas para desarrollar las competencias transversales de los estudios de Economía y las específicas de cada grado.

En este sentido, la HEE contribuye de manera esencial al proceso de formación y aprendizaje del 1er Curso del mencionado Grado, porque permite examinar en perspectiva histórica el funcionamiento concreto de los procesos y fenómenos económicos y verificar sobre la realidad histórica el funcionamiento de los principales modelos teóricos.

Además, HEE contribuye a la formación profesional de los estudiantes, al estimular su aprendizaje mediante competencias generales (entre las cuales destacan la capacidad de razonar de manera crítica y la de mejorar las estrategias de trabajo autónomo), transversales (por ejemplo, aprender a localizar, seleccionar y generar la información necesaria para entender la economía actual, con una insistencia especial en la información económica procedente de los medios de comunicación) y específicas (entender que existen unos factores exógenos a la economía que condicionan profundamente su dinámica y evolución, como las instituciones y la tecnología), que serán de gran utilidad para los futuros profesionales de un amplio abanico de actividades de carácter empresarial, financiero, monetario, laboral, etc.

Objetivos formativos

Por lo que se refiere a los contenidos temáticos del programa, la asignatura pretende que los estudiantes adquieran los conocimientos suficientes para poder:

- explicar los procesos y acontecimientos históricos de carácter económico
- evaluar las consecuencias económicas y sociales de estos procesos históricos

Más concretamente:

- * identificar y explicar los principales determinantes y causas que están detrás de las etapas de crecimiento, estabilidad económica, recesión y crisis, a escala nacional
- analizar las causas y consecuencias de las diferencias económicas y sociales entre grupos sociales y territorios generadas por el desarrollo económico

- explicar las principales fases de cambio tecnológico e identificar su impacto en la evolución de la economía, y particularmente la organización empresarial;
- evaluar y comparar la sostenibilidad de los modelos de desarrollo económico históricos y actuales y su futura viabilidad.

En el ámbito de sus competencias, las asignatura HEE pretende fomentaren los estudiantes las siguientes habilidades:

- comenzar a elaborar un discurso estructurado en un language ya propio de las Ciencias Sociales;
- mejorar la expresión escrita y oral en catalán y castellano;
- trabajar autónomamente y gestionar adecuadamente el tiempo de estudio;
- desarrollar la capacidad de trabajar en grupo;
- buscar, con espíritu crítico, información en las diferentes fuentes, principalmente bibliotecas, hemerotecas e internet.

Finalmente, la asignatura HEE tiene como objetivo que los estudiantes del grado comiencen a adquirir una serie de aptitudes beneficiosas para su futuro desarrollo académico y profesional, entre las que destacan:

- sensibilidad y compromiso frente a los problemas económicos, las políticas económicas implementadas y sus consecuencias sociales y medioambientales;
- respeto a la diversidad y pluralidad de ideas, personas y situaciones, y comprensión de los motivos que fundamentan cada opinión y planteamiento.

Competències

Administració i Direcció d'Empreses

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Contextualitzar els problemes econòmics en termes històrics.
- Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Demostrar que es coneixen les interrelacions entre les diferents economies, el paper de les institucions econòmiques nacionals i internacionals, la seva evolució i les conseqüències que en poden derivar per a una empresa.
- Identificar els agents econòmics que configuren una economia, entendre com s'han interrelacionat fins a la data, com s'interrelacionen actualment i predir comportaments futurs en funció de noves circumstàncies i de la seva influència en una empresa concreta.
- Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Economia

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Contextualitzar els problemes econòmics en termes històrics
- Demostrar que es coneixen les interrelacions entre les diferents economies, el paper de les institucions econòmiques internacionals, la seva evolució i les conseqüències que es poden derivar per a una empresa.
- Identificar els agents econòmics que configuren una economia, entendre com s'han interrelacionat fins a la data, com s'interrelacionen actualment i predir comportaments futurs en funció de noves circumstàncies i de la seva influència en una empresa concreta.
- Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.

- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Treballar en equip i ser capaç d'argumentar les propostes pròpies i validar o refusar raonadament els arguments d'altres persones.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar de forma integrada els fluxos financers i físics de l'economia, a partir de diferents experiències històriques.
2. Analitzar de forma integrada els fluxos físics, financers i migratoris de l'economia, a partir de diferents experiències històriques.
3. Analitzar els mercats de treball i els fluxos internacionals de treballadors en les diferents fases del creixement econòmic contemporani.
4. Analitzar en termes històrics els problemes econòmics actuals, per avaluar millor les possibilitats evolutives dels sistemes econòmics.
5. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
6. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
7. Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
8. Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani
9. Descriure l'evolució històrica dels factors estratègics que determinen el desenvolupament i la localització de la indústria.
10. Distingir els aspectes dinàmics de l'activitat econòmica, prenent com a referència les principals fases del creixement econòmic contemporani i identificar els principals factors que l'han condicionat.
11. Explicar els models teòrics d'economia, en relació amb els seus supòsits de partida, prenent com a referència diferents casos històrics.
12. Identificar els problemes a què s'enfronten els agents econòmics quan han de prendre decisions en condicions d'incertesa, a partir de diferents experiències històriques.
13. Identificar els problemes dels agents econòmics a partir de diferents experiències històriques.
14. Identificar les principals causes que han possibilitat, històricament, períodes d'estabilitat econòmica, recessió i crisi, a escala regional, nacional i internacional.
15. Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
16. Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
17. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
18. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
19. Sintetitzar les diferents experiències de desenvolupament econòmic, a escala regional, nacional i internacional.
20. Situar, amb perspectiva històrica, les noves experiències d'industrialització als països en vies de desenvolupament.
21. Treballar en equip i ser capaç d'argumentar les propostes pròpies i validar o refusar raonadament els arguments d'altres persones.
22. Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Continguts

TEMA I. INTRODUCCIÓ: EL SIGLO XIX

1. Los condicionantes naturales
2. El crecimiento demográfico y urbano
3. Las transformaciones agrarias.
4. El desarrollo industrial.
5. Comercio interior y exterior.
6. Hacienda, moneda y banca.

TEMA II. EL PRIMER TERCIO DEL SIGLO XX

1. De la crisis colonial a la I Guerra Mundial.
2. El impacto de la I Guerra Mundial sobre una economía neutral.
3. Cambio estructural y crecimiento en los años 20.
4. La crisis de los años 30 y la II República (1931-1936).

TEMA III. GUERRA CIVIL Y PRIMER FRANQUISMO (1936-1951).

1. La economía española durante la guerra civil (1936-1939).
2. La organización del "Nuevo Estado".
3. Aislamiento internacional y autarquía.
4. La intervención de los mercados: racionamiento y mercado negro.

TEMA IV. LA INDUSTRIALIZACIÓN SUSTITUTIVA DE IMPORTACIONES (1951-1959).

1. La guerra fría, la ayuda norteamericana y la reducción del intervencionismo.
2. La industrialización sustitutiva de importaciones.
3. Aumento de la renta y cambio estructural.
4. La liquidación de la autarquía: el Plan de Estabilización de 1959.

TEMA V. LOS AÑOS DEL DESARROLLISMO (1960-1973).

1. La reintegración a la economía internacional y la consolidación de las medidas liberalizadoras.
2. La modernización de la agricultura.
3. La industrialización acelerada.
4. El sector servicios: la especialización turística.
5. Migraciones y mercado de trabajo.
6. La mejora del nivel de vida.

TEMA VI. CRISIS ECONÓMICA Y TRANSICIÓN POLÍTICA (1975-1985).

1. Repercusiones del doble shock energético.
2. Las políticas contra la crisis: los Pactos de la Moncloa (1977)
3. La emergencia del Estado del Bienestar.
4. Crisis industrial y bancaria, y paro masivo.
5. Los procesos de reconversión industrial.
6. España, hacia a la integración europea.

TEMA VII. LA INTEGRACIÓN EN LA UNIÓN EUROPEA (1986-1996).

1. La construcción europea
2. Consecuencias económicas de la integración en la UE
3. Las reformas estructurales
4. La inversión, motor del crecimiento
5. La hegemonía del sector terciario

Metodología

El proceso de formación estará formado por cinco tipos de actividades formativas, que son complementarias entre sí y que permitirán conseguir los objetivos específicos y transversales fijados:

1. Lección magistral

Los profesores realizarán una explicación analítica y actualizada de cada uno de los temas de estudio. A través de la lección magistral se pretenden transmitir los conocimientos básicos del Programa, estimular el interés por el análisis histórico, y dar respuesta a las dudas de los estudiantes de manera colectiva. La lección magistral se apoyará en un power point que ayudará a los alumnos a obtener un esquema básico de cada tema, así como a relacionar la explicación teórica con los datos empíricos que la sustentan, a través de gráficos, mapas, tablas y fotografías.

2. Sesiones prácticas

Su objetivo es fomentar la adquisición de las diferentes competencias transversales por parte de los estudiantes. En clase se trabajarán distintos aspectos del Programa desde un punto de vista empírico, a

través del manejo de datos estadísticos, que cada alumno habrá trabajado previamente con las lecturas o materiales indicados. Habrá una clase práctica por semana. Se trabajará y mejorará la comprensión lectora, la búsqueda crítica de información, la redacción, el trabajo individual y en equipo y la capacidad expositiva.

3. Trabajo individual de los alumnos a partir de lecturas y de la búsqueda de información.

El trabajo dirigido se complementa con el trabajo individual y en grupo. El objetivo de esta actividad es potenciar la independencia del estudiante en el proceso de aprendizaje y proporcionarle herramientas analíticas que fomenten su capacidad crítica.

4. Tutorías

El proceso de aprendizaje será supervisado por los profesores a través de tutorías individuales y de grupo. Los profesores convocarán a los estudiantes y/o estarán a su disposición en los horarios previamente establecidos para ello, para resolver dudas y seguir la evolución general del curso.

5. Campus Virtual de la asignatura

En la enseñanza presencial el Campus Virtual es un instrumento útil, que permite a los estudiantes disponer de un espacio complementario a través del cual puedan acceder a diferentes materiales docentes que el profesor considere importantes para profundizar en los contenidos de la asignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe magistral	30	1,2	2, 3, 5, 6, 7, 9, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 22
Classe pràctica	15	0,6	5, 6, 17, 18
Tipus: Supervisades			
Tutoria	7	0,28	7, 8, 15, 17, 21, 22
Tipus: Autònomes			
Lectura i estudi	49	1,96	7, 17, 18
Preparació d'exercicis pràctics	44	1,76	6, 17, 18

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es basarà en l'avaluació continuada i constarà de:

Dos exàmens parcials amb preguntes teòriques i pràctiques del temari desenvolupat a classe. Cada parcial puntuarà un 50% de la nota final de l'assignatura. És imprescindible obtenir una nota mínima de 4 de cada examen parcial per fer mitjana dels dos exàmens.

Un examen final, en la data fixada per la facultat que tindrà dos formats: (a) una prova sobre el temari de tota l'assignatura per aquells estudiants que hagin obtingut una nota inferior a 4 en el primer parcial i per aquells estudiants que no s'han presentat al primer parcial i (b) una prova de la segona part del temari de l'assignatura adreçat només als alumnes que han obtingut una nota igual o superior a 4 en el primer parcial.

Els alumnes que hagin suspès l'assignatura amb una qualificació entre 4 i 4,9 tindran dret a una prova de re-avaluació, que estarà programada en el calendari d'exàmens de la Facultat. L'estudiant que la superi aprovarà l'assignatura amb una nota de 5. En cas contrari mantindrà la mateixa nota original.

Un alumne es considera que està "No Presentat" a la assignatura sempre i quan no hagi participat de cap de les activitats d'avaluació. Per tant, es considera que un estudiant que realitza ALGUNA component d'avaluació continuada ja no pot optar a un NO PRESENTAT.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
exam final amb preguntes teòriques i pràctiques del temari desenvolupat a classe	50%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20
exam parcial amb preguntes teòriques i pràctiques del temari desenvolupat a classe	50%	2	0,08	1, 2, 6, 9, 10, 13, 14, 18, 19, 20

Bibliografia

Manuales de referencia:

A. Carreras y X. Tafunell (2003), Historia económica de la España contemporánea, Barcelona: Crítica.

F. Comín, M. Hernández y E. Llopis (eds.) (2002), Historia económica de España (siglos X-XX), capítulos V a XI, Barcelona: Crítica.